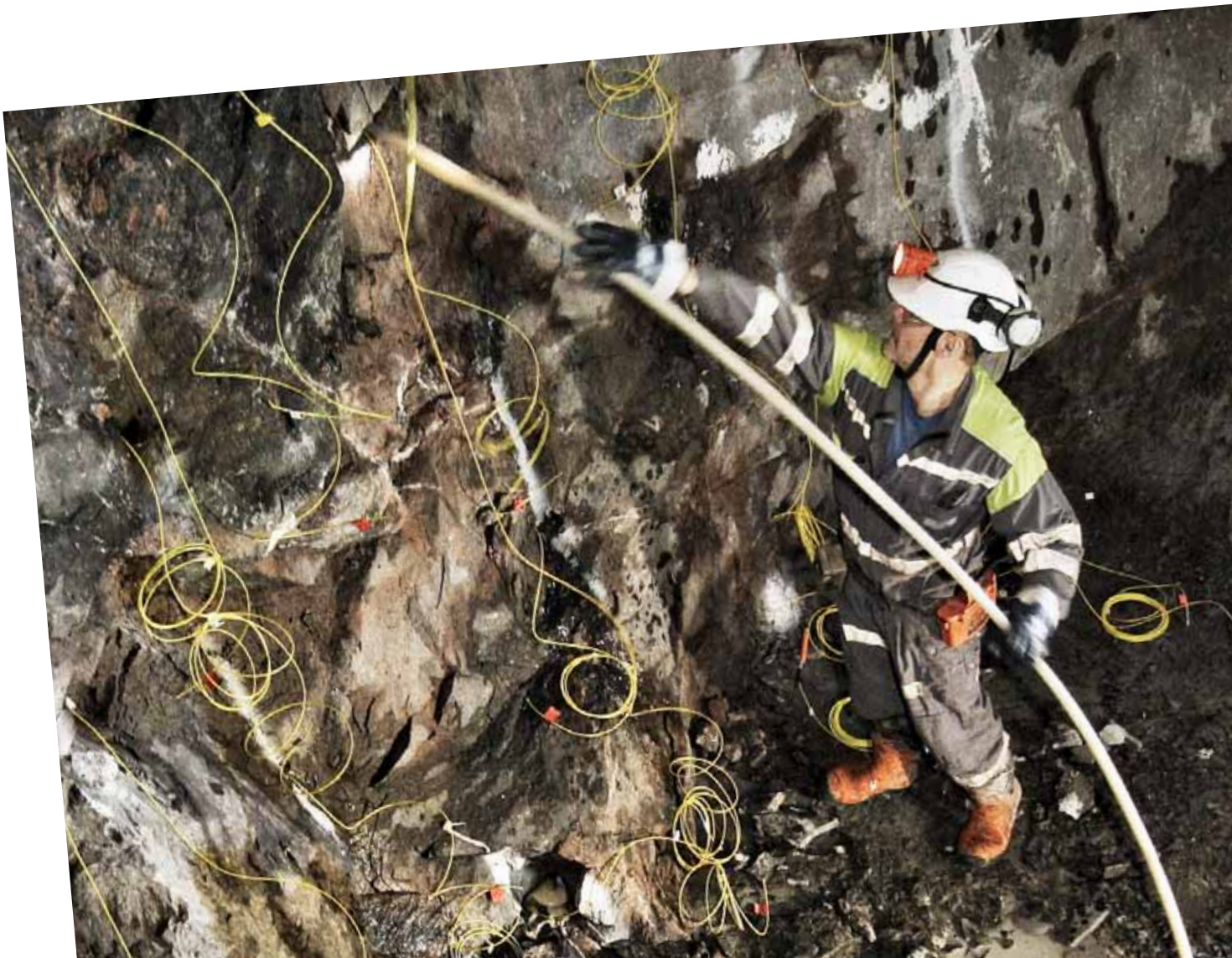

För dig som vill arbeta i gruvnäringen

Den svenska gruvnäringen sysselsätter allt fler. Inte sedan i början av 1990-talet har gruvorna sysselsatt så många som idag. Och produktionen av malm slog i fjol nytt rekord, för tredje året i rad. Källa: SGU.

Sverige har brutit malm och framställt metall i mer än tusen år. Här finns kvalitativ malm med hög järnhalt, men också sällsynta och eftertraktade mineraler. Sverige är idag en av EU:s största malm- och metallproducenter. Vi står även för en stor del av produktionen av koppar, zink och bly samt ädelmetallerna guld och silver.

Gruvnäringen är i fokus på grund av den industriella utvecklingen i främst Asien. Efterfrågan på metaller och mineraler har ökat och därmed har metallpriserna stigit kraftigt.

Flera nya gruvor är på väg att öppna i Sverige och tidigare nedlagda gruvor återupptar sin verksamhet. Behovet av arbetskraft ökar i takt med branschens expansion och det kommer att behövas en bredd av olika yrkeskompetenser. En av de stora utmaningarna i nutid och framtid är att finna den kompetens som efterfrågas. Därför kan det vara aktuellt att utbilda sig. Någon form av teknisk/industriell bakgrund ökar möjligheterna att finna ett arbete inom gruvnäringen.

Yrken inom gruvnäringen

Det finns mer än 200 olika yrken inom branschen. Några exempel är:

- Arbetsledare
- Bergarbetare
- Datatekniker
- Ekonom
- Elektriker
- Fordonsförare
- Forskare
- Geolog
- Kemist
- Laborant
- Maskinförare
- Mekaniker
- Metallurg
- Miljösamordnare
- Miljötekniker
- Processingenjör
- Processoperatör
- Servicetekniker
- Systemingenjör
- Underhållsingenjör

Beskrivningar av några yrkesroller

Bergarbetare är ett samlat namn för olika yrkesgrupper inom gruvbranschen. Borraren har som uppgift att borra hålen i berget som sedan ska fyllas med sprängämnen. Laddaren fyller borrhålen med sprängämnen och planerar för att laddningarna ska detonera i rätt ordning. Skrotaren kontrollerar om det finns lösa bergstycken i väggar eller tak, bergförstärkaren tar bort lösa bitar och förstärker berget för att undvika ras. I större gruvor är bergarbetare ofta specialiserade på någon arbetsuppgift medan det i mindre gruvor är vanligt att arbeta med flera moment.

Den tekniska utvecklingen har gjort att bergarbetarens arbete och arbetsmiljö har förändrats mycket. I vissa gruvor kan delar av gruvarbetet skötas av operatörer som sitter vid datorer kilometervis från de underjordiska schakten.

Maskinförare behärskar ofta flera olika maskintyper exempelvis grävmaskin, lastmaskin och dumper. Många har också körkort för lastbil.

Mekanikerns grundläggande arbetsuppgift är att underhålla tunga fordon exempelvis lastbilar och hjullastare. Kraven på kompetens och kunskap i elektronik och data har ökat. I många branscher förväntas mekanikern vara en "allkonstnär" som klarar att serva och reparera mekanik, pneumatik, hydraulik och elektronik.

Underhållsingenjören arbetar med underhållsutveckling i olika former samt med projekt inom service och produktion.

Projektledaren/projektingenjören leder olika projekt. Det kan röra sig om en tillbyggnad som ska göras eller en maskin som ska bytas ut. Den utbildningsbakgrund man har är vanligen högskoleingenjör eller civilingenjör.

Processoperatören arbetar med hjälp av datorer och tv-skärmar vid en malmförädlingsanläggning. Från kontrollrummet styrs och övervakas maskinerna som krossar, mal och anrikar malmen. Man arbetar dels i kontrollrummet, dels ute i verket där produktionen sker. I arbetslaget turas man om att jobba i kontrollrummet och ute i anläggningen.

Geologen undersöker och kartlägger berggrunden. Geologen kan också arbeta vid gruv- och prospekteringsbolag med att göra undersökningar för att hitta mineraliseringar som kan leda till gruvdrift. Vid gruvbolag kan en annan viktig uppgift vara att kartlägga gruvor och planera produktionen.

Stefan Backman, underhållsreparatör. Foto: Andrew Sundin

Om du vill läsa mer om olika yrken inom gruvnäringen kan du gå in på [Inspireras av gruvyrken på arbetsfor-medlingen.se](http://Inspireras.av.gruvyrken.på.arbetsfor-medlingen.se) under Yrken A-Ö

Utbildningsvägar

Några exempel på utbildningar som direkt eller indirekt är riktade mot gruvnäringen:

Gymnasieutbildningar

- Bygg- och anläggningsprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet
- Industritekniska programmet
- VVS- och fastighetsprogrammet

Vid några gymnasieskolor finns även speciella utbildningar med gruvinriktning. Sådana utbildningar bedrivs oftast i nära samverkan med gruvföretag och ger eleverna möjlighet att få adekvat praktik.

Yrkehögskoleutbildningar

- Bergarbetare/tekniker
- Anläggningsingenjör
- Processtekniker

Yrkehögskoleutbildningar drivs i nära samarbete med företag och organisationer som har ett behov av arbetskraft. Utbildningarna är eftergymnasiala och berättigar till studiemedel från CSN. www.yrkehogskolan.se

Universitetsutbildningar

Flera universitet erbjuder utbildning till exempelvis civilingenjör och högskoleingenjör.

Utbildningar som direkt är inriktade mot gruvnäringen finns bland annat vid Luleå tekniska universitet och Bergsskolan i Filipstad.

www.studera.nu

Arbetsmarknadsutbildningar

- Bergarbetare och Processtekniker
- Yrkesförarutbildning/lastbil CE
- Maskinförare
- Elektriker
- Industriteknisk utbildning
- Fordonsmekaniker

Som inskriven arbetssökande på Arbetsförmedlingen kan du i vissa fall få gå en arbetsmarknadsutbildning. Det är en kortare utbildning som ska göra det lättare för dig att snabbt få ett jobb. Det är din lokala arbetsförmedling som beslutar om du ska få gå en arbetsmarknadsutbildning. Utbildningstiden är individuell och beror både på vilken bakgrund du har och vad det är för utbildning. www.arbetsformedlingen.se

Var hittar man lediga tjänster?

- Platsbanken på gruvorterna:
Kiruna, Gällivare, Pajala, Skellefteå, Lycksele, Norsjö,
Östhammar, Askersund och Lindesberg med flera orter
- Andra rekryteringssajter
- På företagens hemsidor
- I läns- och lokaltidningar
- På rekryteringsmässor
- Genom egna kontakter

DU KAN FÅ MER INFORMATION

Våra kontaktuppgifter hittar du på arbetsformedlingen.se/gruvnaring. Där finns även information om gruvnäringen samt kontaktuppgifter och länkar till ett antal arbetsgivare och entreprenörer.

Följ oss på facebook:
facebook.com/arbetsformedlingengruvnaring

Du kan beställa Arbetsförmedlingens informationsmaterial i alternativa format på arbetsformedlingen.se/alternativaformat.